

Nyelvi játékok

1. Anagrammák

<i>Például:</i> átjáró	óráját
nyáját	
sietne	
parton	
kelést	
karcos	
leszed	
mélyen	
szemed	
lelkét	
sakál	
élelme	
helyek	
fajták	
zárták	

2. Melyik azonos alakú szó jelentheti mindkettőt? Írja le a megoldást!

Például: erődítmény – ácsorog = vár

tintafoltok – hapsi =

bozontos fej – nagy edények =

hordó része – üt =

bírósági ügyem – széle valaminek =

jóraivaló – testrész =

juh hangot ad – török tisztséget =

alakjára – állatszélidítője =

őszülő – büntetés-végrehajtó eszköz =

épületelem – eszik =

testrész – forr =

helyiség – hirtelen megjelenik =

húskészítmény – nagyzott =

3. Válaszoljanak egy-egy olyan szóval, amelyben a keresztnév szerepel!

Például: Mit vállal Anci? Garanciát.

Mit visel Antal?

Mit tart kezében Ödön?

Mit vásárol hetenként Ottó?

Mi Mari kedvenc növénye?

Melyik hónapban született Ili?

Mikor mulatott Eszter?

Mi Árpi foglalkozása?

Mit rendel a költözéshez Herta?

Mi van Anna kezében?

Milyen konyhát kedvel Bori?

4. Mondja más szóval, egy magánhangzóval!

Például: étel csak e-vel = eledel

fut csak a-vel =

pogány isten csak á-vel =

gyógykenőcs csak a-vel =

elégedetlenkedik csak ö-vel =

zavaros csak a-vel =

hirtelen, egykettőre csak u-vel =

kevély, önhitt csak ö-vel =

hegycsúcs csak o-vel =

jelmez csak a-vel =

csalafinta csak u-vel =

nógat csak ö-vel =

szelíd csak é-vel =

5. Keresse meg a közös előtagot!

_____tár; _____hiány; _____kereset

_____óra; _____kendő; _____szótár

_____nátha; _____kazal; _____kaszálás

6. Írja be középre azt a főnevet, amely az előtte és az utána álló főnévvel is összetett szót alkothat!

víz telep

állat kapu

torony kar

zár jegy

vas rojt

lámpa görbe

kábel fő

7. Az alábbi előtagokhoz olyan utótagot kapcsoljanak, amely mindhárom szóhoz egyaránt hozzáillik!

Például: kert....., futball....., vas..... = kertKAPU, futballKAPU, vasKAPU

telek....., álmos....., nyelv.....
pokol....., fagyalt....., gőz.....
svéd....., anya....., hajó.....
tömeg....., ló....., verseny.....
szökő....., panasz....., gyümölcs.....
segéd....., far....., villany.....
asztal....., polgár....., bűn.....
teher....., riadó....., személy.....
tűz....., szűrő....., fő.....
holt....., szépség....., emlék.....

8. Melyik vár-ban nincs katona? Erre a kérdésre mindenki tudja a választ: a lekvár-ban. Mi a megfejtésük az alábbi játékos kérdéseknek?

Melyik tő
épületrész?
sírkert?
sportruházat?
növényekben tartalék tápanyagként felhalmozódó szénhidrát?
iskolai fegyelmezőeszköz?
kelesztéshez való erjesztőanyag?
a Föld legmelegebb vidéke?
a felszínnek ferdén lefelé haladó része?
csirkefogó, agyafűrt kópé?
füstelvezető csatorna, csőszerű nyílás?

9. Az alábbi mondatokban olyan betűcsoportok vannak, amelyek jól olvasva gyümölcsök nevét adják. Húzza alá a meglelt gyümölcsöket!

A peredi óvodások úszóleckét vesznek.
A tanító néni megjutalmazta a legügyesebb diákokat.
Jocó és Karesz – ő lődörgött az iskola körül.

Az iskolaudvar végében nyárfa és szil van.

Matekórán a kör területéről tanultunk.

Kovács és Hofman dulakodtak a szünetben.

Ha csepereg az eső, vigyél magaddal esernyőt!

A diákok nagy öröme a halmazelmélet már nem kötelező anyagrész.

Az öcsém mindig meggyőzi aput a maga igazáról.

Munkálatok előtt nagyapa mindig megreszeli a szerszámokat.

10. Írjon a pontok helyére testrészneveket úgy, hogy a megadott betűkkel, szótöredékekkel összeolvasva értelmes szavakat kapjon!

Például:szol → *hajszol*; nya... → *nyafog*

k.....olzon
.....lélény
r.....szus
mu.....élyes
nya.....ol	ke.....t
.....lalótan

11. Ha a megadott kifejezések betűit megfelelően átcsoportosítja, eredményül egy-egy ismert sportág nevét kapja.

- ÉTKEZÉS
- DÚL A RABSÁG
- SÁTOROZOM
- ŰRMÁGUS
- SAJÁT ÍZ
- HÁRSMAGÁRUS
- TÉLI ATKA
- KOZÁK SAS
- FAÁTLYUKADÁS
- SOK ALABÁRD
- AZ INAS TISZTEL
- MESÉL E SÚLY

Felhasznált irodalom:

Pénzes István: *Anyanyelvi kavalkád*, Dunaszerdahely, Lilium Aurum, 2004.

Szűts László: *Szójátéktár: anyanyelvi fejtörők*, Budapest, Ciceró, 2007.